

Nr 96.

Kungl. Maj:ts nådiga proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5, 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker m. m.; given Stockholms slott den 9 mars 1917.

Under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att

dels antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5, 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker samt till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel,

dels besluta, att, där restitution av skatt skall äga rum för malt, som omedelbart använts för tillverkning av lagrat dricka, restitutionen må utgå direkt av maltskattemedlen,

dels ock, med ändring av vad i den till innevarande års riksdag avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under år 1918 föreslagits, beräkna inkomsten av maltskatten till 9,250,000 kronor.

De till ärendet hörande handlingar skola riksdagens vederbörande utskott tillhandahållas och Kungl. Maj:t förbliver riksdagen med all kungl. nåd och ynnest städse välbevågen.

GUSTAF.

Axel Vennersten.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5, 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker.

Härigenom förordnas, att 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5, 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maldrycker skola erhålla följande ändrade lydelse:

2 §.

1. För malt, som i bryggeri användes vid tillverkning av maldryck, skall med det i nästa mom. medgivna undantag erläggas skatt med sextionio öre för varje kilogram, dock att för varje bryggeri skatten för de första under tillverkningsåret avverkade etthundratusen kilogrammen malt utgår med sextiotre öre för kilogram och för de nästa etthundratusen kilogrammen med sextiosex öre för kilogram.

3 §.

1. I denna förordning förstås med
svagdricka varje maldryck, som ej innehåller mer än två och en fjärdedels volymprocent alkohol och är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger sex procent;
lagrat dricka varje maldryck, som ej är hänförlig till svagdricka och som ej innehåller mer än tre och sex tiondels volymprocent alkohol och är inbryggd med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstiger nio och fem tiondels procent;

skattefritt bryggeri varje bryggeri, där, på grund av tillståndsbevis, endast svagdricka må tillverkas;

skattepliktigt bryggeri varje annat bryggeri, där, på grund av tillståndsbevis, maltdrycker må tillverkas; samt

tillverkare den person, vilken såsom ägare, innehavare, verkställande direktör, disponent eller i annan egenskap har högsta inseedet över bryggeriets skötsel.

5 §.

Skatt skall erläggas med minst sju kronor i medeltal för varje helgfritt dygn av den tid, under vilken malkrossning på grund av tillståndsbevis må äga rum.

8 §.

1. Vid skattepliktigt bryggeri må efter tillverkningsårets utgång restitution av skatt, efter sextio öre för kilogram räknat, åtnjutas för det under samma år omedelbart till svagdricka använda malt, dock högst för en tredjedel av hela den vid bryggeriet under tillverkningsåret avverkade malmängden samt icke till högre belopp, än att den återstående skatten uppgår till minst det i 5 § stadgade medeltal.

2. Jämväl må efter tillverkningsårets utgång restitution av skatt, efter fyrtiosex öre för kilogram räknat, åtnjutas för det under samma år omedelbart till lagrat dricka använda malt.

3. Om maltdryck från skattepliktigt bryggeri utföres ur riket, åtnjutes under de villkor, vilka av Kungl. Maj:t särskilt stadgas, för den vikt malt, som tillverkaren kan styrka hava åtgått för den utförda maltdryckens tillverkning, restitution av skatt, beräknad efter den skattesats, som vid tiden för utförseln tillämpas vid bryggeriet.

23 §.

Från skattepliktigt bryggeri må svagdricka, därest det ej av köpare avhämtas i öppna kärl, endast utlämnas på kärl, som äro stämplade med såväl bryggeriets namn som ordet »svagdricka». I stället för bryggeriets namn må dock användas en av vederbörande överkontrollör godkänd, såsom ursprungsbeteckning lämplig förkortning därav eller ock bryggeriets inregistrerade varumärke.

Beträffande buteljer må denna stämpling ske å korken eller proppen.

När kärl, som innehåller svagdricka, är försett med etikett, skall på etiketten ordet »svagdricka» vara det huvudsakligast framträdande.

På sålunda stämplade kärl må inga andra maltdrycker utlämnas.

Vad i denna paragraf stadgas skall äga motsvarande tillämpning i fråga om lagrat dricka.

25 §.

2. Kontrollör erhåller under tjänstgöringstiden av staten dagarvode, som av kontrollstyrelsen bestämmes; dock må detta arvode ej utgå med högre belopp än fyra kronor för tillsyn å ett skattepliktigt bryggeri och med högst en krona fentio öre för varje ytterligare bryggeri, över vilket han har tillsyn.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1917.

Förslag

till

förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Härigenom förordnas, att 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel skall erhålla följande ändrade lydelse:

1 §.

Av statsverkets inkomster av brännvinstillverkningskatt, maltskatt, punschskatt och brännvinsförsäljningsmedel skall, efter restitution för denaturerat brännvin och för malt, som vid skattepliktigt bryggeri omedelbart använts för tillverkning av svagdricka och lagrat dricka, till en särskild fond avsättas vad som för varje år överskjuter ett belopp av 41,900,000 kronor.

Skulle för tre på varandra följande år medeltalet av ovannämnda inkomster understiga 41,900,000 kronor, skall därefter vad som överskjuter detta medeltalsbelopp avsättas till fonden. På enahanda sätt förfares, om därefter vid årligen verkställd uträkning befinnes, att medeltalet av ovannämnda inkomster under närmast föregående tre år ytterligare nedgått.

Till fonden skall jämväl läggas statsverkets inkomst av spirituosa-accis.

Denna förordning träder i kraft den 1 oktober 1917.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 9 mars
1917.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern HAMMARSKJÖLD,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena WALLENBERG,
Statsråden: HASSELROT,
VON SYDOW,
friherre BECK-FRIIS,
STENBERG,
LINNÉR.
MÖRCKE,
VENNERSTEN,
WESTMAN,
BROSTRÖM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Vennersten anförde:

Såsom jag förut omnämnt vid beräkningen av statsverkets tillgångar för de behov, vilka vid statsregleringen för år 1918 böra fyllas, måste för tillgodoseende av samma behov nya eller ökade skatter tillgripas. I sådant avseende har jag ansett mig böra föreslå, bland annat, en höjning i maltskatten, och får jag nu anmäla ett i anledning härav inom finansdepartementet utarbetat förslag till ändrad lydelse av vissa §§ i gällande förordning angående tillverkning och beskattning av malt-drycker.

Frågan om en höjning av maltskatten utgjorde föremål för Kungl. Maj:ts prövning senast i en till riksdagen den 5 maj 1916 avlåten proposition, nr 240, angående ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom.,

8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av maltdrycker m. m., vilken proposition emellertid ej vann riksdagens bifall.

Vid avlåtandet av berörda proposition lämnade jag till statsrådsprotokollet en redogörelse rörande behandlingen av tidigare företagna höjningar av maltskatten samt angav de grunder, varpå ifråga om maltskattesatser och restitutionsförfarande gällande maltskatteförordning vilar. Av den lämnade redogörelsen ansåg jag framgå, dels att först från den 1 oktober 1909 maltskatten nått den omfattning, som redan 1903 års proposition om införande av maltskatt tillämnat och som jämväl riksdagens andra kammare vid 1903 års riksdag ansett önskelig, dels att på grund av det med 1909 års förordning införda restitutionsförfarandet för malt, som vid skattepliktigt bryggeri omedelbart använts till svagdricka, betänkligheter icke längre kunde föreligga med hänsyn till en skatteförhöjning ur synpunkten av att en dylik höjning menligt skulle inverka på de skattepliktiga bryggeriernas konkurrens med skattefria bryggerier, dels ock att, om vid en höjning av maltskatten skattedegressionen bibehölles i ungefär samma proportion som enligt bestämmelserna i 1909 års förordning, de mindre bryggeriernas krav på konkurrensmöjlighet skulle bliva tillgodosett. Jag framhöll vidare, att maltskatten aldrig uppgått till de belopp, som beräknades skola inflyta genom den vid 1909 års riksdag beslutade höjningen, och berodde detta på den betydande nedgång i maltavverknigen, som ägde rum från ingången av tillverkningsåret 1909—1910, en omständighet, som syntes ådagalägga, att maltdryckstillverkningen vore ett ganska känsligt skatteobjekt samt att man vid en höjning av maltskatten borde räkna med att maltdryckskonsumtionen i följd härav sannolikt komme att minska.

Vidare anförde jag:

»Enligt vad de av mig förut återopade uppgifterna om maltdryckstillverkningen (tabell I) giva vid handen, har maltdryckskonsumtionen i Sverige särskilt inriktat sig på starkare maltdryckssorter, i främsta rummet lageröl och pilsneröl. under det konsumtionen av alkoholsvagare och mindre extraktrika maltdryckssorter — hit är att räkna lagerdricka, pilsnerdricka och iskällardricka — är mera obetydlig. Det är egentligen endast i Stockholm, som förbrukningen av sistnämnda drickor har någon större omfattning. Att dessa drickor emellertid förtjäna att komma till användning såsom ersättningsdrycker för öl, framgår av de utredningar, som verkställdes i samband med framläggandet av Kungl. Maj:ts proposition, nr 242, till 1914 års senare riksdag med förslag till förordning angående försäljning av alkoholhaltiga drycker m. m. Av nämnda utredningar, vilka äro fogade som bilagor till berörda proposition och till vilka jag tillåter mig hänvisa, syntes det mig framgå, att bestämda skäl talade för att bereda en friare ställning i försäljningshänseende åt dessa s. k. lagrade drickor än åt det egentliga ölet. Jag framhöll, att, om man

därigenom kunde vinna, att konsumtionen i någon större grad leddes över till dessa drycker från andra ur nykterhetssynpunkt icke lika oskadliga, man skulle hava löst en viktig uppgift vid den då ifrågasatta lagstiftningen.

Jag har ansett, att det uppslag, som gavs genom den nyss omförmälta propositionen år 1914 och som avsåg att uppdraga en gräns i försäljningshänseende mellan

Tabell I. Mängden krossat malt, uppmätt vörtmängd för olika maltdrycker vid skattepliktiga bryggerier och debiterad tillverkningsgskatt 1903/04—1915/16.

Tillverkningsår	Krossat malt kilogram	Uppmätt vörtmängd i hektoliter för							Debiterad tillverkningsgskatt	
		porter	lageröl	pilsneröl	lagerdricka o. d.	andra ölsorter	Summa	Svagdricka	Kr.	öre
1903/04	33,856,188	58,706.6	1,069,550.4	458,372.6	237,144.7	49,396.7	1,873,171.0	215,197.8	2,845,922	19
1904/05	36,128,348	73,137.5	1,137,397.3	504,311.9	245,188.7	82,711.1	2,042,746.5	197,851.6	3,105,845	51
1905/06	35,555,821	78,438.4	1,045,659.6	532,043.4	254,176.6	83,166.9	1,993,484.9	250,556.8	3,051,046	86
1906/07	34,767,682	88,369.7	1,009,121.6	548,553.5	242,341.2	83,486.5	1,971,872.5	250,461.5	2,982,125	14
1907/08	33,626,107	84,111.6	962,359.3	532,402.3	276,111.3	51,419.6	1,906,404.1	255,434.7	3,031,442	83
1908/09	30,314,639	69,639.0	876,226.7	496,242.9	270,751.7	46,305.3	1,759,165.6	232,464.8	2,664,965	36
1909/10	25,192,061	47,411.6	725,217.6	411,804.0	198,134.4	24,901.7	1,407,469.3	266,957.3	4,988,192	65
1910/11	26,875,392	58,891.8	773,508.4	452,023.6	211,712.7	23,598.3	1,519,734.8	286,066.2	5,356,815	24
1911/12	25,992,833	57,831.3	731,711.3	448,000.2	195,793.2	23,442.1	1,456,778.6	282,656.4	5,180,676	16
1912/13	26,917,210	62,212.8	777,337.4	455,552.2	199,004.2	47,045.3	1,541,151.9	295,911.0	5,419,012	05
1913/14	27,501,004	61,926.3	804,666.8	471,745.7	196,807.0	24,918.5	1,560,064.3	329,317.8	5,547,327	43
1914/15	29,142,890	72,583.6	922,716.2	469,608.2	188,541.4	25,860.0	1,679,309.4	287,702.0	5,932,247	25
1915/16	29,416,855	79,766.0	1,018,359.8	472,140.7	179,834.8	26,054.4	1,776,155.7	291,857.2	5,979,217	80

Tabell II. Nedanstående maltdryckers stamvörtstyrka och motsvarande volymprocent alkohol för Stockholms stad.

	1914—15		1913—14		1912—13		1911—12		1903—04	
	Stamvörtstyrka % B	Motsvarande volym % alkohol	Stamvörtstyrka % B	Motsvarande volym % alkohol	Stamvörtstyrka % B	Motsvarande volym % alkohol	Stamvörtstyrka % B	Motsvarande volym % alkohol	Stamvörtstyrka % B	Motsvarande volym % alkohol
Lageröl	12.1	4.5	12.6	4.7	12.6	4.7	12.6	4.7	13.1	4.9
Pilsneröl	10.6	4.0	11.1	4.1	11.3	4.2	11.1	4.2	11.3	4.2
Lager- och pilsnerdricka	8.3	3.1	8.5	3.2	8.6	3.2	8.6	3.2	8.5	3.2

alkoholstarkare och alkoholsvagare skattepliktiga maltdrycker, bör i samband med frågan om en höjning av maltskatten upptagas till förnyad pröning. Det har nämligen synt mig böra tagas under allvarligt övervägande, huruvida man icke genom att i *beskattningshänseende* uppdraga en gräns mellan starkare och svagare skattepliktiga maltdrycker skulle kunna väsentligen undanröja de invändningar, som möjligen kunna resas mot en höjd maltdrycksbeskattning.

De alkoholsvagare skattepliktiga maltdrycker, varom det här är fråga, hålla enligt ett stort antal analyser, som verkställdes i och för förarbetena till 1914 års proposition, en genomsnittlig alkoholhalt av 3.54 volymprocent — varierande i regel från något över 3 till något under 4 volymprocent — och äga en ursprunglig extrakthalt av i medeltal 9.15 procent. I Stockholm, där, enligt vad kontrollstyrelsens uppgifter giva vid handen, 60 procent av ifrågavarande drycker tillverkningsåret 1914—15 tillverkades, är alkoholhalten något lägre eller 3.1 volymprocent och stamvörtstyrkan 8.3 procent. Till jämförelse härmed kan erinras, att i Stockholm alkoholhalten i lageröl är 4.5 och i pilsneröl 4.0 volymprocent samt stamvörtstyrkan respektive 12.1 och 10.6 procent. Uppgifter rörande dessa förhållanden för några år har jag låtit sammanställa i tabell II. På grund av de år 1914 utförda undersökningarna föreslog jag, att det i förordningen om tillverkning och beskattning av maltdrycker skulle införas ett stadgande, som skulle giva dessa lagrade drickor en särställning och definierade jag dessa såsom drycker, som ej vore hänförliga till svagdricka och som ej innehölle mer än tre och sex tiondels volymprocent alkohol och vore inbrygda med en stamvört, vilkens extrakthalt icke överstege nio och fem tiondels procent.

Om vid en höjning av maltskatten ifrågavarande drickor, vilka enligt min uppfattning äro ofarliga ur nykterhetssynpunkt, men med fördel kunna användas i stället för öl, undantagas från höjningen, synes man därmed hava öppnat möjlighet för dem, som icke vilja avstå från att dricka skattepliktiga maltdrycker, att tillgodose sin önskan i detta avseende utan att behöva underkasta sig den ökade kostnad, som ölet skulle betinga i följd av en höjd maltskatt. Med andra ord de befolkningslager, som skulle komma att mera kännbart träffas av en höjd maltskatt, beredas tillfälle att i de lagrade drickorna få en ersättningsdryck, som både är välsmakande och relativt hållbar och extraktrik. Ifråga om metoden att undantaga dessa lagrade drickor från en höjd maltskatt ligger det nära till hands att tänka sig samma anordning, som genom 1909 års förordning infördes i lagstiftningen beträffande restitution för malt, omedelbart använt för tillverkning av svagdricka. Om nämligen för det malt, som omedelbart användes för tillverkning av lagrat dricka, restitution äger rum vid tillverkningsårets slut med ett belopp per kilogram, som svarar mot den företagna höjningen av maltskatten, synes en praktisk lösning vara funnen för att i *beskattningsavseende* skilja mellan två slag till sin typ ganska olika skattepliktiga maltdrycker. I fråga om den tekniska utförbarheten av detta spörsmål hyser jag ej heller någon tvekan, särskilt sedan kontrollstyrelsen i infordrat utlåtande förklarar, att denna åtskillnad ur teknisk synpunkt icke möter något hinder.

På nu angivna grunder har i det inom departementet utarbetade förslaget gjorts tillägg till 3 § i förordningen om tillverkning och beskattning av maltdrycker av samma innehåll, som Kungl. Maj:t i propositionen nr 242 vid 1914 års senare riksdag föreslog i fråga om vad som bör förstås med lagrat dricka. I samband

härmed föreslår jag, att, i likhet med vad som ägde rum uti ifrågavarande proposition, till 23 § i nyssnämnda förordning fogas ett tillägg av innebörd, att de föreskrifter, som enligt denna paragraf gälla i fråga om försäljning av svagdricka från skattepliktigt bryggeri, skola äga motsvarande tillämpning i fråga om lagrat dricka.

Jag tillåter mig i detta sammanhang framhålla, att införandet av en gräns mellan starkare och svagare skattepliktiga maltdrycker även ur andra synpunkter är värdefull. I detta avseende vill jag erinra om, att det ej sällan vid frågor om restriktiva försäljningsåtgärder mot de skattepliktiga maltdryckerna mött svårigheter att finna väl avvägda sådana, då, på grund av att någon gräns hittills icke varit uppdragen mellan starkare och svagare och därmed ur nykterhetssynpunkt farliga och ofarliga maltdrycker, man måst träffa båda dessa slag av drycker lika strängt, ehuru väl det varit önskligt, om man från restriktionerna kunnat undantaga de senare. Med införandet i lagstiftningen av begreppet lagrade drickor öppna sig därför efter min mening möjligheter till vidtagande av efter egenskaperna i nykterhetsavseende hos olika drycker lämpligt avpassade åtgärder. Jämväl för maltdryckstillverkarna torde den ifrågasatta åtgärden att klassificera de skattepliktiga maltdryckerna få betydelse. De torde nämligen genom ökad tillverkning av lagrade drickor kunna i viss utsträckning uppväga den minskning i omsättning, som lär bli följd av en ökad maltskatt.»

Jag lämnade därefter en redogörelse för den nuvarande skattebelastningen å de skattepliktiga maltdryckerna och föreslog, att maltskatten vid tillverkning av andra maltdrycker än lagrat dricka skulle höjas med 10 öre från nuvarande skattesatser till respektive 27 öre för kilogram för de första under tillverkningsåret avverkade 100,000 kilogrammen malt, 30 öre för kilogram för de nästa 100,000 kilogrammen malt samt 33 öre för kilogram för det malt, som därefter avverkas. I samband därmed föreslog jag, dels att bestämmelsen om restitution av skatt för malt, som omedelbart användes för svagdrickstillverkning, i 8 § av maltskatteförordningen måtte ändras så, att restitutionen skulle utgå med 24 öre för kilogram — mot 14 öre för närvarande — dels ock att i samma paragraf skulle införas ett nytt moment av innehåll, att efter tillverkningsårets utgång restitution av skatt, efter 10 öre för kilogram räknat, finge åtnjutas för det under samma år omedelbart till lagrat dricka använda malt. De närmare bestämmelserna om, huruledes restitution skulle erhållas för malt, som omedelbart användes för tillverkning av lagrat dricka, borde inflyta i ordningsstadgan för maltdrycksbryggerierna, i vilken stadga föreskrifterna om restitution för malt, som omedelbart använts för svagdrickstillverkning, vore intagna.

Det ifrågasatta utvidgade restitutionsförfarandet ansåg jag böra påkalla en något skärpt kontroll över vissa bryggerier. Härom anförde jag:

»Hittills har det ansetts vara tillräckligt, att kontrollör besöker varje under hans tillsyn stående bryggeri minst tre dagar i varje vecka (18 § i ordningsstadgan för maldrycksbryggerierna). Om emellertid restitution jämväl skall lämnas för lagrat dricka, torde för erhållande av nödig kontroll besök å vederbörande bryggeri av kontrollören böra göras en gång om dagen. Denna vidgade kontrollskyldighet kräver emellertid en höjning av de i 25 § i förordningen om tillverkning och beskattning av maldrycker stadgade arvoden. Enligt 2 mom. i nämnda § skall kontrollör av staten åtnjuta ett dagarvode, som av kontrollstyrelsen bestämmes: dock får detta arvode ej utgå med högre belopp än tre kronor för tillsyn å ett skattepliktigt bryggeri och med högst en krona för varje ytterligare bryggeri, över vilket han har tillsyn. Jag anser, att berörda maximibelopp för dagarvode böra höjas vardera med 50 öre och har i dylikt syfte låtit utarbета förslag till ändrad lydelse av 25 § 2 mom. av förordningen om tillverkning och beskattning av maldrycker.»

Med den sålunda föreslagna höjningen beräknade jag, att maltskatten för år 1917 skulle tillföra statsverket 7,400,000 kronor.

Innan jag övergår att motivera föreliggande förslag till höjd maltskatt, tillåter jag mig att erinra om de skäl, som föranledde riksdagen att avslå det med propositionen nr 240 vid 1916 års riksdag framlagda förslaget till höjd maltskatt. I sitt över berörda förslag avgivna betänkande (nr 34) sammanfattade bevillningsutskottet dessa skäl sålunda, att den föreslagna höjningen av maltskatten *dels* icke läte förena sig med de grundsatser, som fått uttryck i 1913 års riksdags beslut om begränsande av statsverkets beroende av från rusdryckshandteringen härflytande medel, *dels* icke kunde tillmätas nämnvärd betydelse ur nykterhetssynpunkt, *dels* ock slutligen skulle komma att huvudsakligen träffa de bredare, redan av ökade levnadsomkostnader hårt betungade folklagren. Med hänsyn härtill hemställde utskottet om avslag å propositionen, varefter andra kammaren biföll utskottets hemställan samt första kammaren biföll propositionen. Vid företagen gemensam votering avslogs propositionen med 175 röster mot 169.

Da jag ånyo går att framlägga förslag till en höjd maltskatt, hava motiven härtill varit dels av statsfinansiell natur, dels ock en förhoppning att genom en dylik skatteförhöjning resultat skola vinnas i nykterhetsavseende.

Såsom jag erinrade vid framläggandet av förslaget till förordning om spirituosaaccis vid 1916 års riksdag (proposition nr 238), är beskattningen av brännvinet för närvarande proportionsvis mycket större än beskattningen av ölet. Enligt gjorda beräkningar uppgick år 1916

statsverkets sammanlagda inkomst av förbrukningen av renat brännvin till omkring 1 krona 20 öre å 1 krona 25 öre för liter å 50 procent eller till 2.4 å 2.5 öre för en procent alkohol, under det att maltskatten å en liter lageröl med en alkoholhalt av 4.5 volymprocent uppgick till högst 5.2 öre, vilket motsvarade en skatt av ej fullt 1.2 öre för en procent alkohol.

Genom införandet av spirituosaaccisen har skattebelastningen å annat brännvin än renat brännvin och sprit blivit än större än å ölet. Så är skattebelastningen t. ex. å sådant egentligt brännvin, som är belagt med accis, dels 65 öre i tillverkningsavgift, dels omkring 55 å 60 öre, som inflyta till statsverket såsom nettovinst å brännvinsförsäljningen, allt för 50 volymprocent räknat, dels ock accis, uppgående till 60 öre för liter oavsett alkoholhalten och således, då här avsett egentligt brännvin torde hålla en genomsnittlig alkoholhalt av 45 volymprocent, till 66 öre för 50 volymprocent. Sammanlagt uppgår alltså skattebelastningen till omkring 1 krona 85 öre å 1 krona 90 öre för liter accispliktigt egentligt brännvin å 50 volymprocent eller till 3.7 å 3.8 öre för en procent alkohol.

Med hänsyn härtill synas de alkoholstarkare maldryckerna utan olägenhet kunna tåla vid en större beskattning än som för närvarande är fallet. En dylik större beskattning torde jämväl ur olika synpunkter få anses önskvärd och behöflig.

De betydande restriktioner, som brännvinsförsäljningen numera är underkastad, ävensom den starka skattebelastningen å brännvinet har medfört, att förbrukningen av brännvin i hög grad minskats. Följden härav har blivit, att konsumtionen sökt sig över till andra alkoholhaltiga drycker, bland vilka de alkoholstarkare maldryckerna torde intaga främsta rummet. För att åtminstone i viss grad motverka denna konsumtionsöverflyttning torde en starkare beskattning av de alkoholstarkare maldryckerna vara motiverad. En höjd maldrycksbeskattning framstår därför såsom ett komplement till den förhöjda beskattning å brännvin, som införts genom spirituosaaccisen.

Gent emot den ifrågasatta större beskattningen av vissa maldrycker har vid olika tillfällen och senast vid 1916 års riksdag anförts, bland annat, att den skulle komma att huvudsakligen träffa de bredare folklagen. Visserligen är det sant, att de alkoholstarka maldryckerna, särskilt lageröl, till större delen konsumeras bland dessa folklager, men det torde icke vara riktigt att antaga, att så skulle bliva förhållandet, om maldrycksbeskattningen utformas på sådant sätt, att de alkohol-

starkare maltdryckerna bliva väsentligt dyrare än de alkoholsvagare. De förstnämnda dryckerna äro att anse icke såsom nödvändighetsartiklar utan såsom överflödsvaror, från vilka man kan avstå och från vilka allmänheten också i viss mån avstått vid de förhöjningar av maltskatten, som tidigare ägt rum. Jag tillåter mig i detta hänseende erinra om, i vilken omfattning konsumtionen av skattepliktiga maltdrycker minskades genom de åren 1907 och 1909 beslutade höjningarna av maltskatten. Under tillverkningsåret 1909—1910 var sålunda den uppmätta vörtmängden för lageröl och pilsneröl 1,137,021.6 hektoliter mot 1,557,675.1 under tillverkningsåret 1906—1907; minskningen uppgick till omkring 27 procent. Tillverkningsåret 1912—1913 var den uppmätta vörtmängden endast 1,232,889.6 hektoliter eller 20 procent mindre än den uppmätta vörtmängden tillverkningsåret 1906—1907. Från och med tillverkningsåret 1913—1914 inträder emellertid en betydligt ökad konsumtion av lageröl och pilsneröl. Under tillverkningsåret 1915—1916 var den uppmätta vörtmängden för lageröl och pilsneröl 1,490,500.5 hektoliter eller endast obetydligt mindre vörtmängd än tillverkningsåret 1906—1907. Om anledningen till denna konsumtionsförskjutning har jag redan uttalat mig. De nu lämnade uppgifterna synas mig emellertid berättiga till den slutsatsen, att en starkare skattebelastning är erforderlig å de skattepliktiga maltdryckerna samt att som följd härav en nedgång i konsumtionen kommer att äga rum, vilken nedgång blir större, ju högre skatten kommer att sättas.

I sistnämnda avseende kommer en höjning av maltskatten att hava betydelse ur nykterhetssynpunkt. Ehuru det för 1916 års riksdag framlagda förslaget om en höjning av maltskatten med 10 öre för kilogram enligt min uppfattning skulle hava kommit att bliva av betydelse ur nykterhetssynpunkt, har jag med hänsyn till de delade meningar, som framträdde inom riksdagen i detta avseende, ansett mig, för att fullständigt undanrödja de invändningar, som härutinnan kunna framställas, nu böra ifrågasätta en mera betydande höjning av maltskatten. Då skattebelastningen å lageröl för närvarande allenast uppgår till 1.2 öre för procent alkohol, men till 3.7 å 3.8 öre å de accispliktiga dryckerna, kommer en tredubbling av högsta skattesatsen för ett kilogram malt — 23 öre — att åstadkomma ungefär samma skattetryck å de alkoholstarkare maltdryckerna som å de accispliktiga dryckerna. Gent emot en dylik tredubbel skattesats torde åtminstone icke kunna göras gällande, att den ej skulle få betydelse ur nykterhetssynpunkt. Den läser i stället föranleda en högst väsentlig minskning i maltdrycksförbrukningen. Kombineras den sålunda betydligt höjda maltskatten med ett restitutions-

förfarande, likartat med det vid 1916 års riksdag föreslagna, ifråga om de lagrade drickorna, torde ur de bredare folklagrens synpunkt icke några befogade invändningar kunna framställas, då de alkoholsvagate maltdryckerna bibehållas vid sin nuvarande skattebelastning.

I det inom finansdepartementet utarbetade förslaget har alltså den högsta skattesatsen upptagits till 69 öre för kilogram. Vidare har skattedegressionen bibehållits vid tre öre för kilogram malt mellan de olika skatteklasserna, så att tillverkningskatten skulle bli 63 öre för kilogram för de första under tillverkningsåret avverkade 100,000 kilogrammen malt, 66 öre för kilogram för de nästa 100,000 kilogrammen samt 69 öre för kilogram för det malt, som därefter avverkas.

Den nu gällande skattedegressionen har — såsom föredragande departementschefen framhöll i sitt yttrande till det vid propositionen nr 18 vid 1909 års riksdag fogade utdrag ur statsrådsprotokollet (sid. 13 och 14) — till ändamål att förekomma, att genom skattepåläggning bryggeriernas inbördes konkurrensförhållanden rubbades. Man kunde icke förbise, yttrade han, att, då de större bryggerierna i allmänhet vore i stånd att bestämma salupriset på maltdryckerna även från de mindre bryggerierna, men för dessa senare bryggerier otvivelaktigt på grund av drygare kostnader för administration m. m. produktionskostnaderna, relativt taget, vore större än för storindustrien, en likformig skatt kunde vålla avgörande svårigheter för den mindre industrien att bestå i konkurrensen. Departementschefen ansåg, att man, utan att kunna sägas vara njugg i beräkningen, kunde fastslå, att den degression i skatteskalen, varigenom hjälp borde beredas den mindre industrien i konkurrensen med den större, icke under några förhållanden behöfde för att fylla sitt ändamål göras större, än att skillnaden uppginge till ungefär 20 procent, som alltså skulle tillgodokomma de minsta bryggerierna.

Med tillämpande av den av föredragande departementschefen år 1909 hävdade uppfattningen, att skillnaden mellan högsta och lägsta skattesats skulle utgöra omkring 20 procent, skulle med en högsta skattesats av 69 öre för kilogram lägsta skattesatsen sättas till 55 öre. Emellertid läser en dylik anordning föranleda en högst väsentlig förändring i skattelindringens totala belopp. I tabell III hava till belysning av verkan av degressionen vid bryggerier med olika avverkning sammanställt uppgifter om skattens totala belopp, maltskatten i medeltal för kilogram, skattelindringen i öre för kilogram för respektive bryggeri i jämförelse med ett bryggeri om 600,000 kilograms avverkning samt den totala skattelindringen i kronor, allt enligt gällande bestämmelser

och enligt föreliggande förslag. Till jämförelse härmed har angivits skattelindringen dels uttryckt i öre för kilogram dels i totalbelopp, om skattesatserna bleve 55 respektive 62 och 69 öre samt således degressionen mellan högsta och lägsta skattesats 20 procent.

Tabell III. Jämförelse mellan verkan av olika degressionsskalor vid bryggerier med olika avverkning.

Ett bryggeri med vidstående maltavverkning	25,000 kg.	50,000 kg.	75,000 kg.	100,000 kg.	150,000 kg.	200,000 kg.	300,000 kg.	400,000 kg.	600,000 kg.
Betalar nu i maltskatt kr.	4,250	8,500	12,750	17,000	27,000	37,000	60,000	83,000	129,000
Betalar enligt förslaget i maltskatt kr.	15,750	31,500	47,250	63,000	96,000	129,000	198,000	267,000	405,000
Har nu i medeltal en skatt per kg. öre	17	17	17	17	18	18.5	20	20.75	21.5
Enligt förslaget i medeltal en skatt per kg. öre.....	63	63	63	63	64	64.5	66	66.75	67.5
Skattelindring i jämförelse med ett bryggeri om 600,000 kg. avverkning, öre per kg. nu och enligt förslaget	4.5	4.5	4.5	4.5	3.5	3.0	1.5	0.75	—
Total skattelindring i kr. nu och enligt förslaget...	1,125	2,250	3,375	4,500	5,250	6,000	4,500	3,000	—
Med en degressionsskala på 55, 62 och 69 öre per kg. är skattelindringen öre per kg.	10.5	10.5	10.5	10.5	8.2	7	3.5	1.75	—
Total skattelindring i kr.	2,625	5,250	7,875	10,500	12,300	14,000	10,500	7,000	—

Såsom framgår av tabellen, blir skattelindringen, uttryckt i öre för kilogram, samt skattelindringens totala belopp lika stora enligt gällande skatteskala och enligt den föreslagna skalan. Däremot skulle, om skattesatserna bleve 55 respektive 62 och 69 öre för kilogram, skattelindringen bliva något mera än två gånger så stor som för närvarande. Enär produktionskostnaderna vid bryggerier av olika storlek icke torde komma att röna inflytande av en skattehöjning i annan mån, än att höjningen åstadkommer en minskad förbrukning och därmed en minskad produktion, men denna minskade produktion kan antagas tämligen likformigt äga rum vid alla bryggerier, och därmed också den ur

den minskade produktionen härflytande kostnadsökningen likformigt göra sig gällande inom hela industrien, torde en förändring av nu bestående skattelindring vid de smärre bryggerierna icke vara påkallad. Med hänsyn härtill har jag därför föreslagit, att degressionen mellan högsta och lägsta skattesats skall vara 6 öre och icke, såsom år 1909 ifrågasatts, 20 procent.

Tabell IV. Jämförelse mellan verkan av olika skattesatser.

	Skatt per kilogram			Motsvarar för liter			Motsvarar per 1/2-butelj			Höjning per halv-butelj i jämförelse med nuvarande skatt		
	100,000 kg. till och med	200,000 kg. —	mer än 200,000 kg.	100,000 kg. till och med	200,000 kg. —	mer än 200,000 kg.	100,000 kg. till och med	200,000 kg. —	mer än 200,000 kg.	100,000 kg. till och med	200,000 kg. —	mer än 200,000 kg.
Gällande skattesats:												
för lageröl	17	20	23	3.84	4.51	5.19	1.28	1.50	1.73	—	—	—
för pilsneröl				3.38	3.98	4.57	1.13	1.33	1.52	—	—	—
för porter				5.96	7.01	8.07	1.99	2.34	2.69	—	—	—
för lagrat dricka				2.66	3.13	3.60	0.88	1.04	1.20	—	—	—
1916 års förslag:												
för lageröl	27	30	33	6.10	6.77	7.45	2.03	2.26	2.48	0.75	0.76	0.75
för pilsneröl				5.37	5.97	6.56	1.79	1.99	2.19	0.66	0.66	0.67
för porter				9.17	10.52	11.57	3.16	3.51	3.86	1.17	1.17	1.17
för lagrat dricka				17	20	23	2.66	3.13	3.60	0.88	1.04	1.20
Föreliggande förslag:												
för lageröl	63	66	69	14.22	14.90	15.58	4.74	4.96	5.19	3.46	3.46	3.46
för pilsneröl				12.53	13.12	13.72	4.17	4.37	4.57	3.04	3.04	3.05
för porter				22.10	23.15	24.20	7.36	7.71	8.06	5.37	5.37	5.37
för lagrat dricka				17	20	23	2.66	3.13	3.60	0.88	1.04	1.20

I tabell IV har jag låtit sammanställa uppgifter om skattebelastningen å de viktigare maldryckerna enligt nu gällande skattesatser samt enligt de år 1916 föreslagna och av mig nu ifrågasatta skattesatserna.

Såsom framgår av tabellen skulle den ifrågasatta skattechöjningen till exempel för $\frac{1}{3}$ liter (halvbutelj) lageröl uppgå till ungefär $3\frac{1}{2}$ öre. Den totala skattebelastningen på en halvbutelj lageröl skulle uppgå till omkring 5 öre. Prisförhöjningen komme med hänsyn härtill att variera mellan 3 och 4 öre för halvbutelj. Skillnaden i skattebelastning mellan lageröl och lagrat dricka uppgår till 4 öre för halvbutelj eller för ett dussin halvbuteljer till 48 öre. Denna betydande prisskillnad torde komma att i hög grad medverka till en konsumtionsförskjutning i riktning mot de lagrade drickorna.

Vid 1916 års riksdag restes, såsom jag redan förut omnämnt, invändningar mot en höjd maltskatt jämväl ur den synpunkten, att den ej läte förena sig med de grundsatser, som fingo uttryck i 1913 års beslut om begränsande av statsverkets beroende av från rusdryckshanteringen härflytande medel. I fråga härom anförde bevillningsutskottet i sitt förut återopade betänkande nr 34 följande:

»Ty även om maltskatten på grund av bestämmelsen i 1 § av förordningen om statsverkets fond av rusdrycksmedel är att hänföra till de medel, vilkas sammanlagda överskott skall avsättas till nyssnämnda fond, läter en höjning av maltskatten icke kunna undgå att utöva inflytande på den medeltalsberäkning, som jämlikt samma 1 § skall årligen verkställas. Härom stadgas nämligen: »skulle för tre på varandra följande år medeltalet av ovannämnda inkomster understiga 41,900,000 kronor, skall därefter vad som överskjuter detta medeltalsbelopp avsättas till fonden. På enahanda sätt förfares, om därefter vid årligen verkställd uträkning befinnes, att medeltalet av ovannämnda inkomster under närmast föregående tre år ytterligare nedgått.» Uppenbart torde vara, att den sålunda stadgade medeltalsberäkningen skulle komma att avsevärt förryckas, därest maltskatten, genom en av riksdagen företagen förhöjning av maltskattesatserna, tillförde statsverket en väsentligt ökad inkomst. Visserligen har herr Waldén i motionen II: 331 till förekommande av berörda olägenhet föreslagit, att den av den höjda maltbeskattningen föranledda inkomst skall tillföras statsverkets fond av rusdrycksmedel. Enligt utskottets mening torde emellertid detta förslag icke låta sig praktiskt utföras, enär det svårigen och i varje fall icke utan omfattande beräkningar kan fixeras, vilken del av maltskattens totala belopp är att anse såsom beroende av förhöjningen av denna skatt.»

Såsom härav framgår, har utskottet ansett, att genom en förhöjning av en skatt eller avgift, vars överskott skall tillföras rusdrycksmedelsfonden, medeltalsberäkningen rörande det maximibelopp, som av de så kallade rusdrycksmedlen får för statsverkets behov användas, skulle komma att avsevärt förryckas. Emellertid torde denna uppfattning åtminstone icke i förevarande situation kunna göras gällande. I detta avseende tillåter jag mig erinra om, att nykterhetskommittén i underdånigt utlåtande den 15 december 1912 föreslog tillämpande av en treårig medeltalsberäkning och därom anförde följande:

»I likhet med minoriteten inom rusdrycksmedelskommittén anser nykterhetskommittén, att begränsningssiffran bör ställas i sådan relation till nykterhetens framsteg bland befolkningen, att statens genom ifrågavarande siffra uttryckta minskade beroende av rusdrycksmedlen blir en direkt och automatiskt inträffande följd av rusdrycksförbrukningens minskande.

Det av reservanterna föreslagna sättet för bestämmande av den nedåt rörliga begränsningen torde emellertid under vissa omständigheter kunna medföra alltför häftiga kastningar i budgeten. Om under något år statsinkomsterna av rusdrycksmedlen betydligt nedginge av anledning, som vore främmande för nykterhetsfrågan, såsom till exempel fallet var under året 1909, skulle enligt minoritetens förslag en ny begränsningssiffra hava nåtts, vilken emellertid icke behövde vara en följd av nykterhetens framsteg bland befolkningen. För att förebygga inverkan av dylika tillfälliga omständigheter, har kommittén ansett att begränsningssiffran bör minskas allenast för det fall, att medeltalet av statens samtliga inkomster av rusdrycksmedlen under en viss tid understiger den gällande begränsningssiffran. Den tid, för vilken ett dylikt medeltal skulle beräknas, synes lämpligen kunna fastställas till tre år, och hava kommitterade tänkt sig följande förfaringssätt. Då riksdagen år 1918 fastställer riksstaten för 1919, uträknas, huruvida medeltalet av de under åren 1915, 1916 och 1917 influtna rusdrycksmedelsinkomsterna — både de, som disponerats för statsregleringens behov och de, som avsatts för fondering — understigit det fastställda begränsningsbeloppet. Är detta fallet, blir det sålunda erhållna medeltalet begränsningssiffra. Vid riksstatens uppgörande varje följande år verkställs liknande uträkning rörande medeltalet för de närmast föregående tre åren och fastställs med ledning därav en ny begränsningssiffra, om medeltalet visar sig vara lägre än den gällande siffran.»

Nykterhetskommitténs förslag till medeltalsberäkning upptogs i det förslag till förordning angående statsverkets fond av rusdrycksmedel, som framlades för 1913 års riksdag genom propositionen nr 186. Till det vid nämnda proposition fogade utdrag ur statsrådsprotokollet anförde föredragande departementschefen följande:

»Av de föreliggande förslagen till frågans lösning finner jag det av nykterhetskommittén förordade vara mest ägnat att på samma gång hålla möjligheten öppen för vinnande av det sålunda åsyftade målet och bereda nödig trygghet mot störande rubbningar i statens ekonomi. Man får emellertid icke förbise, att denna trygghet såväl med det ena som med det andra förslaget kan äventyras, därest försäljningspriset på brännvinet skulle i någon nämnvärd grad nedsättas. Då det kan befaras att, sedan städernas intresse av försäljningsmedlens storlek upphört, åtgärder i sådant syfte på ett eller annat håll må komma att vidtagas, lärer staten få vara beredd att i lagstiftningsväg ingripa reglerande i förevarande avseende.»

Såsom framgår av de anförda ställena i nykterhetskommitténs utlåtande och föredragande departementschefens anförande till det vid 1913 års proposition, nr 186, fogade utdrag ur statsrådsprotokollet, hyste man då den uppfattningen, att den år efter år fastställda begränsningssiffran skulle stå i relation till nykterhetens framsteg

bland befolkningen och att den metod, som valdes för begränsnings-siffrans fastställande, skulle lämna garanti mot »alltför häftiga kastningar i budgeten». Nykterhetskommitténs erinran om förhållandena under år 1909 såsom främmande för nykterhetsfrågan, torde bäst ådagalägga den tankegång, som ligger till grund för den gällande metoden i fråga om begränsningssiffrans fastställande på grundvalen av treåriga medeltal.

Det torde ej av någon kunna förnekas, att de rådande förhållanden, vilka medfört en avsevärd nedgång i statsverkets inkomster av rusdrycks-medlen, väsentligen icke kunna tillbakaföras på nykterhetens framsteg bland befolkningen. Den ovanligt långa och häftiga kris, som vårt land genomgår, har föranlett Kungl. Maj:t att vidtaga åtgärder, som för att bevara åt befolkningen livsmedel i tillräcklig omfattning djupt ingripit i tillverkningen av alkoholhaltiga drycker. Så är fallet med Kungl. Maj:ts upprepade och betydande inskränkningar i brännvins-bränningen och jämväl ifråga om det av Kungl. Maj:t utfärdade förbudet mot mältning av spannmål utan folkhushållningskommissionens tillstånd. De under oktober 1916 genomförda inskränkingarna i brännvinsbränningen hava jämväl haft en kraftig återverkan på brännvins-försäljningen, vilken genom de den 3 november 1916 i skärpt form förnyade restriktionerna ytterligare inskränkts.

Följden av dessa nödvändiga åtgärder blir givetvis en kraftig nedgång av statsverkets inkomster av rusdrycksmedlen. I propositionen rörande statsverkets tillstånd och behov för år 1918 har jag beräknat statsverkets ifrågavarande inkomster till 33 miljoner kronor oberäknat spirituosaaccisen. De beräknade inkomsterna understiga sålunda med 8,900,000 kronor den nu gällande begränsningssiffran. Under förutsättning att inkomsterna inflyta såsom beräknats, skulle kristiden komma att utöva ett avsevärt förryckande inflytande på framtida statsregleringar och på grund av kristidens långvarighet sådana förhållanden komma att inträffa, som nykterhetskommittén med sitt förslag om begränsnings-siffrans fastställande genom treårig medeltalsberäkning ansåg sig kunna förebygga.

På grund av vad jag sålunda anfört anser jag en höjning av någon av de skatter, som ingå bland rusdrycksmedlen, icke under nuvarande omständigheter komma i strid med de grundsatser, som fingo uttryck i 1913 års riksdags beslut om det allmännas frigörande av från rusdryckshanteringen härflytande medel. Jag anser det snarare kunna ifrågasättas, huruvida icke en dylik höjning står i nära överensstämmelse med den mening, åt vilken föredragande departementschefen i sitt nyss

citerade yttrande givit uttryck. På grund av oförutsedda förhållanden har nämligen gällande medeltalsberäkning icke visat sig skänka nödig trygghet mot störande rubbningar i statens ekonomi och den av mig föreslagna maltskatten, som kommer att med några miljoner höja de beräknade inkomsterna av rusedrycksmedel, torde kunna anses såsom en reglerande åtgärd i syfte att motverka den oförutsedda med nykterhetens framsteg bland befolkningen icke sammanhängande minskningen av ifrågavarande medel.

Enligt det vid 1916 års riksdag med propositionen nr 240 framlagda förslaget till vissa ändringar i maltskatteförordningen skulle, såsom jag förut erinrat, de i 25 § 2 mom. av denna förordning bestämda maximibeloppen för dagarvode till kontrollör höjas med 50 öre, så att arvudet skulle få utgå med högst 3 kronor 50 öre (för närvarande tre kronor) för tillsyn å ett skattepliktigt bryggeri och med högst 1 krona 50 öre (för närvarande 1 krona) för varje ytterligare bryggeri, över vilket han har tillsyn. Med hänsyn till den viktiga kontrollverksamhet, kontrollör har att utöva över tillverkningen på grund av den enligt föreliggande förslag betydligt höjda maltskatten, och då det vid vissa större bryggerier kan vara av nöden att anordna en mera ingående kontroll, har jag ansett, att maximibeloppet för dagligt arvode vid det första bryggeriet, som varje kontrollör har att kontrollera, bör höjas till fyra kronor. Enär kontrollkostnaderna sålunda skulle komma att ökas, torde det i 5 § av förordningen fastställda minimibeloppet för skatt i medeltal böra höjas från sex kronor till sju kronor.

En fullt tillförlitlig beräkning av vad den höjda maltskatten kan komma att giva i statsinkomst möter stora svårigheter. I detta avseende tillåter jag mig hänvisa till vad jag redan förut anfört, nämligen att maldrycksförbrukningen hittills visat sig vara ganska känslig för prisförhöjningar. Det torde därför erfordras att iakttaga försiktighet vid beräkningarna och som sannolik verkan av maltskattens höjande räkna med en betydligt minskad förbrukning av de standarddrycker, som träffas av den höjda skatten.

På grund av den betydande höjningen torde någon ledning icke kunna hämtas från föregående erfarenheter. Jag har emellertid ansett, att man med stor sannolikhet kan räkna med, att förbrukningen av de alkoholstarkare maldryckerna komme att minskas till hälften av nuvarande konsumtion.

Tillverkningsåret 1915/16 uppgick maltavverkningen till följande belopp nämligen:

11,137,695	kilogram	à	17	öre
4,027,355	»	à	20	»
14,251,805	»	à	23	»

eller sammanlagt 29,416,855 kilogram.

Maltskatten inbragte berörda tillverkningsår utan avdrag för restitutioner 5,979,217 kronor 80 öre och efter dylikt avdrag 5,690,772 kronor 72 öre. Den enligt 5 § i gällande maltdrycksförordning influtna tillläggsskatten utgjorde 1915/16 2,423 kronor 50 öre, vilka äro inräknade i förestående nettobehållning.

Med utgångspunkt från antagandet att förbrukningen av de alkoholstarkare maltdryckerna komme att nedgå till hälften, skulle därmed också maltavverkningen för tillverkningen av dessa drycker nedgå till hälften. Tillverkningsåret 1915/16 var hela maltavverkningen vid de skattepliktiga bryggerierna 29,416,855 kilogram. Härav åtgingo för tillverkning av svagdricka omkring 2,100,000 kilogram samt för tillverkning av lagrade drickor omkring 2,100,000 kilogram. För tillverkning av alkoholstarkare maltdrycker åtgingo sålunda omkring 25 miljoner kilogram malt. Med den föreslagna skattesatsen och under den antagna förutsättningen av halv maltavverkning skulle maltskatten för tillverkningen av dessa drycker kunna beräknas komma att uppgå till 8,250,000 kronor. För att få den totala maltskatten bör härtill läggas maltskatten för tillverkning av lagrat dricka. Härvid har jag beräknat, att tillverkningen av lagrat dricka skulle mer än fördubblas och härför åtgå en malmängd av 5 miljoner kilogram. Skatten härför skulle i runt tal uppgå till 1 miljon kronor. Jag tror mig därför kunna föreslå, att den sammanlagda maltskatten beräknas för år 1918 till 9,250,000 kronor. Då i statsverkspropositionen maltskatten för sistnämnda år beräknats till 5,700,000 kronor, skulle alltså den nu föreslagna höjningen av skatten giva 3,550,000 kronor mera i inkomst.

I likhet med vad som är fallet med restitution för malt, som användes för svagdrickstillverkning i skattepliktigt bryggeri, bör restitution för malt, som användes för tillverkning av lagrat dricka, utgå direkt av maltskattemedlen.

Enligt 1 § i gällande förordning angående statsverkets fond av rusedrycksmedel skall av statsverkets inkomster av brännvinstillverknings-skatt, maltskatt, punschskatt och brännvinsförsäljningsmedel, efter restitution för denaturerat brännvin och för malt, som vid skattepliktigt

bryggeri omedelbart använts för tillverkning av svagdricka, till en särskild fond avsätts vad som för varje år överskjuter ett belopp av 41,900,000 kronor. Under förutsättning att restitution för malt, som användes för tillverkning av lagrat dricka, skall utgå direkt av maltskattemedlen, är det erforderligt, att sådan ändring vidtages i ovanberörda lagrum, att jämväl vad som restituerats för malt, som omedelbart använts för tillverkning av lagrat dricka, skall avräknas från maltskattemedlen, innan det belopp fastställs, som kan komma att fonderas. På grund härav har jag jämväl låtit utarbета förslag till ändrad lydelse av 1 § i nu omförmälda förordning.

Kontrollstyrelsen har i infortrat utlåtande lämnat författningsförslagen utan erinran.

Sedan departementschefen härefter uppläst omförmälda, inom finansdepartementet utarbetade förslag till förordning om ändrad lydelse av 2 § 1 mom., 3 § 1 mom., 5, 8 och 23 §§ samt 25 § 2 mom. i förordningen den 7 augusti 1907 angående tillverkning och beskattning av malt-drycker samt till förordning om ändrad lydelse av 1 § i förordningen den 18 juli 1913 angående statsverkets fond av rusdrycksmedel, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen att

- dels* antaga berörda författningsförslag,
- dels* besluta att, där restitution av skatt skall äga rum för malt, som omedelbart använts för tillverkning av lagrat dricka, restitutionen må utgå direkt av maltskattemedlen,
- dels* ock, med ändring av vad i den till innevarande års riksdag avlättna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov under år 1918 föreslagits, beräkna inkomsten av maltskatten till 9,250,000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställen behagade Hans Maj:t Konungen förordna, att proposition i ämnet skulle till riksdagen avlätas av den lydelse, bilagan litt. — vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Jochum Beck-Friis.